

ת"פ 4170/08/18 - מדינת ישראל נגד ניקיטה מברין

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 4170-08-18 מדינת ישראל נ' מברין

בפני בעניין: כבוד השופטת - נשיאה עינת רון
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ניקיטה מברין

הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד רימה רבאח

ב"כ הנאשם: עו"ד גיל עשת

הנאשם בעצמו

גזר דין

הנאשם הודה והורשע במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב אישום בעבירות זיוף מסמך בכוונה לקבל דבר, עבירה לפי סעיף 418 לחוק העונשין, התשל"ז 1977, עבירה של קבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 לחוק העונשין, עבירה של התחזות כאדם אחר, עבירה לפי סעיף 441 לחוק העונשין.

כעולה מהסדר הטיעון בין הצדדים, כתנאי להסדר הטיעון יפקיד הנאשם סך של 8,100 ₪, עובר לטיעונים לעונש וכתנאי להסדר. היה ויופקד הסכום יעתרו הצדדים במשותף לעונש מאסר מותנה וככל שלא יופקד הסכום, יהיו הצדדים חופשיים בטיעוניהם.

בשל העובדה כי הנאשם לא עמד בתנאי ההסדר, טענו הצדדים באופן פתוח.

רקע עובדתי ותמצית טענות הצדדים

על פי עובדות כתב האישום, הנאשם הינו אחיו של ולדיסלב מברין (להלן: "המתלונן"). במועד הרלוונטי לכתב

עמוד 1

האישום התגוררו השניים באותה כתובת, בבית הוריהם בראשון לציון.

עובר ובסמוך לתאריך 18/5/17, נטל הנאשם את תעודת הזהות של המתלונן וזייף אותה, בכך שהחליף בה את תמונת המתלונן לתמונתו שלו, כל זאת ללא הסכמת המתלונן וללא ידיעתו.

בתאריך 18/5/17, בשעה 09:00 או בסמוך לכך, נכנס הנאשם אל סניף בנק לאומי בראשון לציון, מצויד בתעודה המזויפת, ניגש לפקיד הבנק, הציג בפניו את התעודה המזויפת וביקש ממנו למשוך מחשבון הבנק על שם המתלונן סכום של 7,000 ₪, זאת ללא ידיעת המתלונן ותוך שהוא נחזה למתלונן.

הפקיד סבר, נוכח מצג השווא, כי מדובר במתלונן, מסר את סכום הכסף האמור לנאשם והעביר לחתימתו מסמך הנושא את שם המתלונן ובו מצוין כי סכום הכסף התקבל.

הנאשם, חתם על המסמך בשם המתלונן, תוך שהוא מזייף את חתימתו, נטל את סכום הכסף ויצא מסניף הבנק.

בתאריך 23/5/17, בשעה 09:00 או בסמוך לכך, הגיע הנאשם פעם נוספת אל סניף הבנק מצויד בתעודה המזויפת.

הנאשם ניגש אל פקידה בבנק, הציג בפניה את התעודה המזויפת וביקש ממנה למשוך מחשבון הבנק על שם המתלונן סכום של 1,100 ₪, זאת ללא ידיעת המתלונן ותוך שהנאשם נחזה למתלונן.

הפקידה, שסברה נוכח מצג השווא, כי מדובר במתלונן מסרה לנאשם את סכום הכסף המבוקש וכן העבירה לחתימתו מסמך, הנושא שם המתלונן ובו פירוט הכסף שהתקבל. הנאשם, חתם על מסמך בשם המתלונן, תוך שהוא מזייף את חתימתו, נטל את הכסף ויצא מסניף הבנק.

במעשיו המתוארים, התייצג הנאשם בכזב כאדם אחר, בכוונה להונות, זייף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר וכן קיבל במרמה סכום של 8,100 ₪.

טיעוני ב"כ המאשימה לעונש

לטענת המאשימה, הנאשם הודה והורשע בעובדות כתב האישום המקורי והורשע בעבירות של זיוף מסמך בכוונה לקבל דבר, התחזות כאדם אחר, וקבלת דבר במרמה.

במעשיו, פגע הנאשם בערכים המוגנים כמו זכות הפרט לקנין, הגנה על שלום הציבור וניהול ח"י מסחר תקינים. פגיעת הנאשם בערכים המוגנים היא גבוהה, הנאשם זייף את תעודת הזהות, שהיא מסמך רשמי של מדינת ישראל וקיבל במרמה בשתי הזדמנויות שונות סכומי כסף.

המאשימה עתרה כי בית המשפט יתחשב בכך שהנאשם נטל את תעודת הזהות של אחיו, זייף אותה, החליף את התמונה של אחיו בתמונתו שלו, כחלק מהתכנון להתחזות לאחיו, ולגשת לבנק ולמשוך את הכסף.

חלקו של הנאשם בביצוע העבירה הוא עיקרי, הנאשם אדון העבירה, מעורב בכל שלב ושלב, הוא שנטל את תעודת הזהות, זייף אותה, ניגש לסניף הבנק ושלשל לכיסו את הכספים.

הנאשם לא חדל ממעשיו לאחר הפעם הראשונה וביצע את העבירה פעם נוספת, מספר ימים לאחר מכן כמו כן, הנאשם לא הבין את הפסול שבמעשיו.

לטענת המאשימה, אין מדובר בעבירה שבוצעה באופן ספונטני או מתוך זעם, קדמה לכך הכנה, וזאת למרות האמור בתסקיר שירות המבחן.

מבחינת הנזק שנגרם מביצוע העבירה, מדובר בסך של 8,100 ₪, אותו קיבל הנאשם בשתי הזדמנויות שונות, הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה הן מתוך מטרה של להשיג כסף קל למימון חובותיו, לגורמים מוסדיים ועברייניים, הנאשם ניצל לרעה את הקשר שלו עם אחיו - המתלונן-נפגע העבירה, הוא ניצל את העובדה כי הם התגוררו יחדיו, תחת קורת גג אחת, ויש לראות בנסיבות אלה כנסיבות לחומרה.

יש לתת את הדעת לכך שהנאשם למעשה לא חשש מלפגוע במרקם החיים המשפחתיים בכלל ובפרט עם אחיו, עמו נותק הקשר בעקבות המעשים.

מבחינת מדיניות הענישה, טוענת המאשימה כי מתחם הענישה נע בין מספר חודשי מאסר שיכול שירוצו בדרך של עבודות שירות ועד לתשעה חודשי מאסר בפועל.

ביחס למיקומו של הנאשם בתוך מתחם הענישה, הרי שהנאשם, הודה, חסך זמן שיפוטי והוא נעדר עבר פלילי, בהתחשב בכך שהנאשם לא עשה ולו מאמץ קטן לתקן את הנזק הכספי שנגרם לאחיו, התנהלותו במהלך המשפט כשנמנע מלהתייצב לדיונים, בהתחשב בתסקיר השלילי של שירות המבחן, סבורה המאשימה כי יש להשית על הנאשם עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, פיצוי בהתאם לנזק שנגרם למתלונן ומאסר מותנה.

טיעוני ב"כ הנאשם לעונש

לטענת ב"כ הנאשם, לנאשם חובות בהיקף של עשרות אלפי שקלים. הוא סבור כי ניתן להסתפק בעונש מאסר מותנה ופיצוי. בתיק בית משפט קיים סכום של 1,500 ₪ אותם ניתן לחלט על חשבון הפיצוי.

לטענת ב"כ הנאשם, הנאשם צעיר יחסית, כבן 30, העבירה בוצעה לפני כשנתיים וחצי, בשני מועדים סמוכים יחסית ובהפרש של 7 ימים, סכום העבירה אינו גבוה יחסית.

הרקע המשפחתי המורכב של הנאשם מפורט באריכות בתסקיר שירות המבחן, לרבות קשיי הקליטה וההשתלבות בארץ.

הנאשם פגע באחיו והוא מצר על כך, אף במהלך חקירתו טען הנאשם בפני החוקר כי: "זה הכי גרוע לפגוע באח שלך ואני מצטער על זה גם עכשיו". הנאשם הודה בבית המשפט, חסך צורך בניהול ההליך ובהעדת אחיו.

העבירה בוצעה על רקע קשיים כלכליים וחובות לשוק האפור וכתוצאה מלחצים בהם היה שרוי הנאשם.

זוהי לו הרשעה יחידה וראשונה, מאז הוגש כתב האישום לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים.

לא עלה בידי הנאשם לשלם את הפיצוי במלואו על מנת לעמוד בתנאי ההסדר מול המאשימה, אך ב"כ הנאשם סבור כי אין בעניין זה כדי להורות על מאסר על דרך של עבודות שירות, הנאשם יחזיר את סכום הפיצוי לאחיו ויעמוד בהוראות גזר הדין.

הפסיקה שהוצגה על ידי המאשימה הינה במקרים חמורים יותר מאלה שבענייננו.

דברו האחרון של הנאשם

בדברו האחרון טען הנאשם כי לא יחזור על מעשיו, הוא פגע באמון שאחיו נתן בו, ולמרות שהוא סלח לו הוא עדיין מרגיש אשם. הנאשם טען כי יחזיר את כל הסכום שנטל מאחיו.

תסקיר שירות המבחן

מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם, כבן 30, יליד אוזבקיסטן, רווק ומתגורר בבית הוריו. הוא עלה לארץ כשהיה בן 10, לדבריו, השלים 12 שנות לימוד, ללא זכאות לתעודת בגרות.

עם עליית המשפחה ארצה, כשהיה בן 10, השתלב בכיתה ה', תיאר שחווה קשיי קליטה בין היתר שהתבטאו בניכור, הדרה וגזענות, על רקע האמור, גילה קשיי התנהגות והיה מעורב במקרי אלימות. עם זאת, מצא גם חברים, רובם עולים חדשים, שחוו תחושות דומות.

לאחר המעבר לחטיבת הביניים הסלימה לדבריו, הוא נטה להיעדר מבית הספר ובהמשך נפלט מהמערכת החינוכית.

הנאשם אובחן כלקוי למידה ואף קיבל זכאות להארכת זמן במבחנים. בעקבות פליטתו מבית הספר, עבר למסגרת פנימייתית בראשון לציון, שם נשאר כיתה אך הצליח להשלים את לימודיו התיכוניים.

במקביל ללימודיו החל לצרוך סמים.

באוקטובר 2018, התגייס לצנחנים ושירת כצלף, הנאשם סיים שירות צבאי מלא, השתחרר בדרגת סמ"ר וכיום ממשיך לשרת כלוחם במילואים. עם שחרורו מהצבא עבד במפעלים שונים כעבודה מועדפת וכיום עובד בחברת אחזקה.

הנאשם תיאר בפני שירות המבחן כי צריכת הסמים ואורח חייו הבלתי מאורגן, גרמו ליחסים מתוחים בבית ומאז ביצוע העבירות יחסיו עם אחיו השתנו לרעה וכיום קיים ביניהם ריחוק.

מגיליון רישומו הפלילי עולה כי הנאשם נעדר עבר פלילי וזוהי מעורבותו הראשונה בפלילים. ברקע לביצוע העבירות לנאשם חובות כספיים רבים לגורמים מוסדיים ועבריינים בשוק האפור, בהיקפים של אלפי שקלים, חובות אלה הצטברו לדבריו על רקע ניהול אורח חיים בזבזני, ראוותני וחסר שליטה.

ביחס לעבירות נושא הדיון הנוכחי, תיאר כי באותה התקופה לא התגורר יחד עם משפחתו, אלא שכר דירה עם בת זוגו דאז. לדברי הנאשם בפני שירות המבחן, חי חיים פזרניים, על מנת לממן אורח חיים זה, לווה כספים מהשוק האפור, שקע בחובות אותם לא הצליח להחזיר.

בנוגע לעבירה, תיאר כי פעל ללא כוונה או מחשבה מוקדמת, היה נתון תחת לחצים רגשיים כבדים, פחד מגורמים עברייניים, להם היה חייב כספים והחליט לבצע את העבירות.

המקרה התגלה כשאחיו הגיע לסניף הבנק ושם לב כי סכום כסף גדול נעלם מחשבונו ומשכך התלונן במשטרה.

הנאשם נטל אחריות על מעשיו. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן כי חש בושה ואכזבה רבה מעצמו, הוא תאר כי מצטער ומתחרט על מעשיו, מבין כי היה צריך לשתף את אחיו ולבקש עזרה וכיום, בעקבות הריחוק מאחיו, וההשפעה על היחסים עם הוריו, מבין כי משלם מחיר גבוה על בחירותיו הבעייתיות.

לדבריו של הנאשם, בתקופה האחרונה אינו צורך סמים על מנת לבחון האם הם פוגעים בתפקודו.

שירות המבחן התרשם מהנאשם מי שמגיל צעיר מגלה קשיי התנהגות, אלימות וחוסר וויסות, מתקשה להתנהל באופן אחראי ובוגר וסיגל דפוסים שוליים המתבטאים בין היתר בשימוש בסמים, קושי ממחויבות ואורח חיים פזרני ומתירני בגינו שקע לחובות ומעורבות עם גורמים שוליים. ברקע קיימים קשיים הכוללים תחושת ניכור וכעס וכן קושי לפנות לסביבתו הקרובה לקבלת עזרה.

שירות הנאשם מתרשם כי הנאשם אינו בעל קווי אישיות אלימים או עבריינים, הנאשם הביע רגשות אמפטיים, צער וחרטה עמוקים על אופן התנהגותו וניכר כי ער לסיכונים ולהשפעות השליליות של השימוש בסמים בחייו.

שירות המבחן המליץ על דחייה של שלושה חודשים, על מנת לבחון צרכיו הטיפוליים של הנאשם כמו גם איתור סמים.

ארכה כזו לא ניתנה על ידי בית המשפט, מאחר שהנאשם לא התייצב לפגישות נוספות עם שירות המבחן ואף לדיון שנקבע לאחר מכן בבית המשפט לא התייצב.

דיון והכרעה

בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, בבואו של בית המשפט לגזור את דינו של הנאשם, בשלב הראשון, עליו

לקבוע את מתחם העונש ההולם. בהתאם לסעיף 40 ג(א) לחוק העונשין, מתחם העונש ההולם, נקבע בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה.

בשלב השני, על בית המשפט לשקול שיקולים ונסיבות אשר אינן חלק מביצוע העבירה בה הורשע הנאשם.

הערכים החברתיים והזכויות שעליהם נועדו עבירות המרמה להגן, הם חופש הרצון, חופש הפעולה וחופש הבחירה של המרומה (ראו ע"פ 752/90 ברזל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (ניתן ביום 1.3.1992)); ההגנה על זכות היסוד של קניין הזולת ורכוש הציבור (ע"פ 6032/16 לוי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (ניתן ביום 23.7.17)); ע"פ 8458/11 שובל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (ניתן ביום 11.9.13) (להלן: "עניין שובל"); חשיבות ההגנות, האמון והיושרה בחיי המסחר בין הבריות בכלל ושימור התנהלות בנקאית וכלכלית שקופה ואמינה.

בחינת מידת הפגיעה בערכים המוגנים מובילה למסקנה כי מדובר בפגיעה ברף גבוה למדי, הנאשם זייף את תעודת הזהות של אחיו, בכך שהחליף את התמונה על גבי תעודת הזהות, ניגש לבנק בשתי הזדמנויות שונות ומשך כספים בסכום כולל של ₪ 8,100 וכן חתם על מסמך קבלת הכספים, תוך זיוף חתימת אחיו.

עיון בפסיקה מעלה כי ניתנה ענישה מגוונת, בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה, במנעד שבין מאסר מותנה ועד לעונשי מאסר בפועל לתקופות ממושכות. בתי המשפט רואים חומרה יתרה בעבירות זיוף ורמייה.

לעניין זה יפים הדברים שנקבעו בע"פ 4980/07 אלון כהן נגד מדינת ישראל (4.11.10):

"[...] אף אילו היה המערער מבצע עבירה אחת של זיוף, שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה - כפי שהודה שעשה בקשר עם הנטען בכתב האישום הנוסף - די היה בכך כדי להצדיק את השמתו מאחורי סורג ובריח. במקרה דנן, ריבוי עבירות מסוג זה, מצדיק השהה של עונש מאסר משמעותי."

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים במנעד רחב, כך למשל:

א. ברע"פ 7912/13 חליפה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (ניתן ביום 27.1.14 - נדחתה בקשת רשות ערעור פלילי של נאשם, אשר הורשע בעבירות של שימוש במסמך מזויף, קבלת דבר במרמה וזיוף, קשירת קשר לעוון וסיוע להתחזות לאחר, נדון ל- 9 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים.

ב. רע"פ 6435/09 אוסקר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (ניתן ביום 11.8.09) - נדחתה בקשת רשות ערעור פלילי של נאשם אשר הורשע בביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה, זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר ושימוש במסמך מזויף. כך שבמשך תקופה של כשנה זייף חתימתה של בת זוגו, ללא רשותה,

על 8 שקים בסכום כולל של 287,176 ₪ לכיסוי חובותיו. הנאשם נדון ל-6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות ועונשים נלווים.

ג. ת.פ. (שלום ראשל"צ) 29164-12-17 מדינת ישראל נ' יוסי מלולו (ניתן ביום 12.9.18), הנאשם הורשע בעבירות של שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה. כך שהגיע לבנק הפועלים עם המחאה על סך 3,325 ₪ למוטב בלבד, הנאשם מחק את הכיתוב "למוטב בלבד" והסב בחתימתו את המחאה על שמו. הזדהה באמצעות תעודת זהות שלו וחתם על גב המחאה המזויפת שהופקדה בחשבון ומשך את סכום המחאה. בהתאם להסדר הטיעון בין הצדדים נגזר על הנאשם עונש מאסר מותנה וקנס בסך 750 ₪.

ד. ת.פ. (קריות) 3234-01-14 מדינת ישראל נ' אכרם אלנבארי [פורסם בנבו] (ניתן ביום 28.1.15), הנאשם הורשע בחמישה אישומים של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, ניסיון קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף בכוונה לקבל דבר בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף והתחזות לאדם אחר במטרה להונות. הנאשם הגיע במספר הזדמנויות עם תעודת זהות מזויפת ורכש במרמה באמצעות הוראת קבע מכשירים סלולאריים. נגזרו על הנאשם 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל בדרך של עבודות שירות.

ה. ת.פ. (פ"ת) 2689/02 מדינת ישראל נ' חיים [פורסם בנבו] (ניתן ביום 15.12.03), הנאשם הורשע בביצוע עבירות של הונאה בכרטיס חיוב, זיוף בכוונה לקבל באמצעותו דבר, שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה. כאשר הנאשם, עובד בחברה למשכנתאות, נחשף במסגרת עבודתו לפרטי זיהוי ופרטי כרטיסי אשראי של לקוחות החברה, ובמשך חודש וחצי ביצע רכישות מקוונות באמצעות הנתונים אותם אסף. הוא נדון ל-6 חודשי מאסר על תנאי ועונשים נלווים.

ו. ת.פ. (אילת) 1721/07 מדינת ישראל נ' שיפרין [פורסם בנבו] (ניתן ביום 6.7.10), הנאשם הורשע בביצוע עבירות של הונאה בכרטיס חיוב, גניבה, קבלת דבר במרמה ועבירות נלוות. נדון ל-6 חודשי מאסר על תנאי ועונשים נלווים.

בנסיבות האמורות אני מוצאת כי מתחם העונש ההולם הינו החל מעונש מאסר מותנה וכלה בשנת מאסר בפועל.

במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט' לחוק העונשין) נתתי את הדעת לכך שהנאשם ביצע את העבירות בגפו, עוד לקחתי בחשבון את הודאת הנאשם, החיסכון בזמן שיפוטי, חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה, העובדה כי לא נפתחו כנגד הנאשם תיקים נוספים, עברו הנקי, החרטה והצער אותם הביע הנאשם ובעיקר הפגיעה הקשה במרקם המשפחתי העדין והדרדרות מערכת היחסים עם אחיו, הוא קורבן העבירה והוריו.

עוד נתתי את דעתי לכך שחלקו של הנאשם בביצוע העבירה הוא עיקרי, הנאשם ביצע את העבירות המיוחסות לו לבד, כאשר משיכות הכספים נעשו במועדים סמוכים.

הנאשם ביצע את העבירה על מנת לכסות את החובות אותם צבר, כתוצאה מאורח החיים הראוותני, ובכך, במרמה, קיבל לידיו סך של 8,100 ₪ שנלקחו מאחיו.

במקרה דנן לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם לחומרא או לקולא, השיקול השיקומי אינו רלוונטי.

עוד במסגרת גזירת הדין, נתתי את הדעת לשיקול הרתעת היחיד כמו גם שיקול הרתעת הרבים.

באיזון בין השיקולים השונים, סבורתני כי יש לגזור על הנאשם עונש מאסר מותנה לצד עונשים נלווים.

סוף דבר

לאור האמור לעיל, בשים לב למתחם העונש שקבעתי לעיל והשיקולים לגזירת עונשו של הנאשם, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מהיום, אחת מהעבירות בהן הורשע במסגרת תיק זה.

ב. קנס כספי בסך 1,500 ₪ או 15 ימי מאסר תמורתם. הקנס ישולם בפריסה ל- 3 תשלומים חודשיים שווים ורצופים בסך 500 ₪, החל מיום 15.3.20 וב- 15 לכל חודש הבא אחריו. לא ישולם תשלום כלשהו במועד, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.

ג. פיצוי בסך 8,100 ₪ לע"ת מס' 2, הפיצוי יופקד בקופת בית משפט בשישה תשלומים חודשיים, שווים ורצופים שהראשון בהם ביום 1.5.20 והבאים אחריו בכל 1 לחודש לאחר מכן. לא ישולם תשלום במועדו, יעמוד כל הסכום לפירעון מיידי.

ניתן בזאת צו כללי למוצגים; חילוט, השמדה, השבה לבעלים וזאת על פי החלטת קצין חקירות ממונה.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י' שבט תש"פ, 05 פברואר 2020, במעמד הצדדים.

